

N:o 12.

Redaktör och utgivare: FRANS J. HUSS.
Expedition: Klara V. Kyrkog. 21.

Stockholm den 17 Juni 1887.

Pris: Helt år 5 kr., halft 3 kr. Lös:nr 25 öre. Årg. 7.
Bilaga N:o 1 50 öre. Bilaga N:o 2 25 öre.

Per Janzon.

Om någon i den Pietro, som i Februari 1881 på »Storans» tiljor ömsevis fraterniserade med och konspirerade mot Masaniello, trodde sig märka ett ovanligt naturligt spel, så var det icke så underligt, ty mannen hette Pelle liksom Pietro (hvilket är detsamma) och han var liksom denne en veritabel fiskarson, om icke från det soliga Portici, så åtminstone från den svenska ullstadens trakter, der det bör vara nästan lika varmt. Också lär han i början, allt ifrån sin födelse d. 4 Nov. 1844, hafva egnat sig åt sjömansyrket: kanske är det därför som han äfven på scenen alltid rört sig som en fisk i vattenet. Lika lätt gick det visserligen icke att simma igenom en akademisk examen, hvilket han en tid ämnade i Upsala, sedan han väl tagit studenten 1863. Men så är också filosofiska graden en farlig ryssja för både vackra och fula fiskar; det är icke alla som lätt hitta ut ur labrynten, sedan de väl gifvit sig dit in (det vet jag bäst, som själf var nära att fastna qvar). Janzon tog slutligen sitt parti och sam ryssjan stolt förbi, och det fastän han hade både godt hufvud och aktningssvärda kunskaper, särdeles i historia. Men kunde han sin Geijer, så kunde han bestämdt sin »Stradella» ändå bättre; åtminstone hörde jag honom då sjunga denna opera utan till — jag tror från början och till slut, och inte bara rövaren Malvolios parti, hvori han sedermera 1880 triumferade, utan nästan alla de andra också. En glad själ var han dertill och

hade en förmåga att vinna menniskor med en nästan våldsamt ungdomlig, bedöfvande oemotståndlighet. Så »fisk» han än var, slapp han dock ej ifrån militärtjensten; och när han, prydd med studentkorpralsepålletterna, under beväringsexercisen 1867 på Polacksbacken oupphörligt plägade upprepa det kommandoord han tyckte bäst om, nämligen »lediga!» — då kunde ej ens vår hederlige kapstens disciplinbefallande drag hindra sig från att rycka på smilbandet.

Nog af, Janzon vände Upsala ryggen och hamnade i Stockholm. »På våren 1870 — berättar Frans Hedberg — syn-

tes några gånger uppe på dåvarande elevskolans lokal en ung man, som hade fått teaterdirektörens tillstånd att öfvervara lektionerna, utan att likväl behöfva deltaga i dem, så vida han icke själf hade lust dertill, och det hade han just icke. — Det var Per Janzon, eller Pelle Janzon som hans populära namn låter, och han tycktes vara född med segerhufva, så jemn låg vägen banad för hans fot, redan ifrån de första stegen han tog på de hala bräderna, så otvunget mötte honom publikens och kritikens bifall redan ifrån första stunden. Gud skall veta att icke var det mycket konst i hvad han gjorde, men

det var så mycket mera frisk, oförderfvad och icke så litet burschikos natur i stället — det fans någonting raskt, djerft och ursprungligt hos honom, som behagade, därför att det på scenen uppbars af verkligt utmärkta framställningsmedel, och i sällskapslivet af en originell, ibland något stojande munterhet, som slog an både på gamla och unga».

Denna teckning är emellertid ej fullt exakt så till vida, att Janzon ej alltid gått fri från kritikens anmärkningar, ehuru han alltid varit en gunstling hos publiken. Visserligen möttes hans debut som Plumkett i Martha den 12 Juni 1870 af odeladt bifall, hufvudsakligen på grund af portervisn, och föranledde genast engagement, men om hans derpå (1871) följande Leporello anmärkte Ny Illustrerad tidning, att han var »endast ur musikalisk synpunkt relativt tillfredsställande», och när han 1873 uppträdde i Figaros bröllop, yttrade samma tidning, att

Per Janzon.

Med detta nummer följer till våra prenumaranter musikbilaga N:o 2 («Preludium» för piano af St. Heller, »Dulgt kjerlighed», sång af Gösta Geijer).

»han skämmer aldrig bort en rol, men hans Figaro lemnade åtskilligt att önska». För oss, som nu veta, att just dessa roller hör till Janzons bästa, låta dessa omöden litet sällsamt, ehuru de väl kunna förklaras ur hans dåvarande brist på erfarenhet. Också blef kritiken snart nog tämligen allmänt ense derom, att Janzon var klippt och skuren till aktör, och skulle man anmärka något, så icke var det närmast på hans dramatiska framställning, der en naturlig rörlighet och afgjort scenisk talang kanske, när allt kommer omkring, är mera sevärd än elevskolans inlärda plastik. Saken är den att Janzon visst icke underlätit att studera, men han har gjort sina studier på lefvande lifvet och på de mönster han sett under resor, hvilka han dels på teaterns, dels på egen bekostnad företagit till Frankrike, Tyskland och Italien. »En parant on apprend à parler» står det i Oldes franska språklära, och den metoden är nog icke den sämsta äfven för en modern skådespelare, som just genom att spela lär sig att spela.

Mera befogenhet hade väl åtskilliga anmärkningar mot hans sångbildning, hvilken, ehuru företagen under en så god ledning som Anders Willmans, likväl ej blef så fullständig, som önskligt varit, för att hans väljudande, om ej egentligen stora stämman skulle kunnat komma fullt fram, vidga sitt omfång och bibehålla sig till senare dagar bättre än hon gjort. Men under sin bästa tid var dock denna stämman oftast tillräcklig för den buffasång, som utgör Janzons styrka och egentliga fack, och hvari särskildt bör framhållas hans tydliga artikulation och hans ypperliga sätt att säga seccorecitativ och parlando — en konst som man ingalunda lär sig utan studier, lika litet som hans sällsynta maskeförmåga.

Den sistnämnda kom fram på ett särdeles drastiskt sätt uti hans Vulcanus (Filemon och Baucis 1879), der han lyckades åstadkomma ett riktigt ideal af fulhet; det alldeles snedvridna i ansigte och figur, den oberäknliga gängligheten i rörelser, den vresiga skadeglädjen, sällsamt parad med godmodig hjälpsamhet, allt detta bildade tillsammans ett original af kostlighet. Af smeden Bijou (Postiljonen 1875) gjorde han också en skön juvel, och om somliga tyckte, att hans väfvare Spole (En Mid-sommarnattsdröm 1877) ej fullt kunde ersätta Broman, så inlade han dock äfven der en kraftig handtverkarekomik.

Men det är ej blott handtverkare som Janzon kan med, utan äfven barska demoner, ståtliga sergenter, gnällande kastrater, listiga betjenter, vilda röfvere och lurade gubbar. Det demoniska är väl ej riktigt hans esse, ehuru han nog såg tillräckligt grym ut både som Kasper och som Kark (Den bergtagna 1875). Mera tager han sig ut i krigarekostym: Sergeanten i De båda grenadiererna (1877), Sulpice i Regementets dotter (1876), Belamy i Villars dragoner, Gritzenko i Nordens stjärna (1881) äro prof derpå; till denna genre kunde på visst sätt äfven räknas den lysande tjurfäkta-

ren Escamillo i Carmen (1878), en roller likväl Janzon ej gjorde den väntade effekten. Det sista kan äfven sägas om hans Papageno (1884); den naiva fogelmenniskan var icke hans egentliga fack, lika litet som den eldige spanjoren. Ej heller lyckades han alltid ersätta Uddman, som var en mera typisk basbuffo i sin burleska godmodighet; af dennes genomlustige Bartolo gjorde Janzon en tvärvigg, och ej heller hans Cornelius (Nürnbergerdockan) och Baptiste (Murraren) äro fullt så roliga som den förres. För den barnsliga gammaldags gemytligheten är Janzon en smula för torr och står för mycket på nutidens mark med dess utmärkande drag, dess missnöje, anspråksfullhet och njutningslystnad. Han vill också gerna få med något af modern drastik; och hans Löparnisse är roligare än hans Sganarelle (Läkaren mot sin vilja 1875). Likväl lyckades han, trots detta, att gifva en riktig färg af antik sirlighet åt sådana kostymroller som Cerberin (Målaren och modellerna), Uberto (Ett litet huskors), Marquis de Montcontour (Kungen har sagt det) och Don Pasquale, och i charlatanen Dulcamara nästan öfverträffade han Uddman, hvilken väl hade mera klipsk och själfbelåten galghumor, men dock kanske nog litet lät skurken titta fram. Åt de förut nämnda Figaro och Leporello skänker han ock en god karaktäristik, ehuru hans röstmedel numera ej alltid vilja fullt räcka till.

Såsom redan antydts, är det i realistiska partier med stark färgläggning som Janzon i allmänhet företrädesvis är stark. Boniface i Mjölmarvargen (1871) var blott en liten förstudie, som emellertid välvilligt framhölls af kritiken. Men i Gil Perez, den frässande, hädiske klosterportvakten i Svarta Dominon, fick han en af sina praktroller, och han är alldeles dräplig när han med sitt »Deo gratias» skenheligt tackar Gud för sin tjufätning hos Petronella, eller när han af dödlig spökrädsla för dominon ramlar omkull med buteljörg och allt. I den odödliga riddaren Falstaff (Muntra fruar 1876) skapade han en förening af erotisk gubblåda och fastagelik supförmåga, hvilken icke glömde att, jämte de burleska omfamningarna i tvättkorgen och de vågade sparkningarna såsom gumman från Brentford, äfven betona den giriga vinningslystnaden vid mottagandet af hr »Bäcks» späckade börs. En ypperlig buffo är ock Don Fabian i Spanska studenter (1884), der mateseos professors distraktion godt paras med bitvargens grälsjuka. Slutligen hann Janzon i fjol kanske höjden af sin realistiska färglägningsförmåga uti Diamantkorsets Gigoti, en af de bästa komiska prestationer i sitt slag, som Stora teaterns tiljor uppburit; clownfasonerna, den brutna franska, piruetterna och viftningarna med pantalongerna äro lika slående verklighetsstudier som den inre karaktäristiken af detta stora barn, med dess ömsinhet och fäfänga, är naturlig och sympatisk.

En särskild specialitet äro hans orientalska figurer, kärleksnarren Baskir i Lalla Rookh (1871), mutkolfven Zizel i Konung för en dag (1882) samt framför allt kastraten Aboulifar i Oberon, som med lika stor virtuositet gnäller falskt och äter äpplen.

En medfödd skådespelaretalang visar sig kanske bäst i förmågan att sätta karakter äfven i små biroller; denna konst har Janzon ofta ådadalagt, bäst kanske uti Storingvisitorn i Afrikanskan, Sven Grate i Blenda och gubben Melchtal i Wilhelm Tell.

Privatim är Janzon bl. a. en erkänd Bellmanssångare. A. L.

Teaterfrågans afgörande inom Riksdagen

egde rum d. 10 Juni, då med den knappa majoriteten af 2 röster de kgl. teatrarne öde blef betryggadt för åtminstone ännu ett år derigenom, att vid den gemensamma voteringen nämnda dag kammarne beslöt bevilja så väl det ordinarie teateranslaget af 60,000 kronor som det begärda kreditivet af 25,000 kr. Det af 1:a kammaren förut beviljade reparationsanslaget 28,820 kr. blef derimot afslaget, ehuru dervid fästs villkoret att det skulle användas förnämligast till skyddande mot eldfara, dock kom detta beslut till stånd med endast 3 rösters öfvervigt.

Den gemensamma omröstningen blef en följd af de olika beslut hvari kammarne stannade vid teaterfrågans första behandling af dem den 4 Juni, då första kammaren utan votering beviljade de af Kgl. M. begärda anslagen utan det af utskottet uppställda villkoret af 50,000 kroners bidrag af Stockholms stad, hvaremot frågan om Dramatiska teaterns utarrendering återremitterades med 82 röster mot 17; andra kammaren återigen med 111 röster mot 91 afslog alla anslag till de kungl. teatrarne. — Frågan om Dram. teaterns utarrenderande har sedan avancerat så långt att statsutskottet hemställt att med anledning af riksdagens anslagsbeslut frågan om utarrenderingen må anses hafva förfallit, hvilket väl ock, såsom vi alltid förordat, varder riksdagens beslut.

Det slutliga afgörandet vid den gemensamma voteringen skedde genom två omröstningar. I den första afslogs reparationsanslaget med 171 röster (34 i Första och 137 i Andra kammaren) mot 168 (94 i Första, 74 i Andra kammaren). I andra omröstningen utgjorde majoritetens röster 171, (91 i Första 80 i Andra kammaren), minoritetens 169 (38 i Första 131 i Andra kammaren). Af Första kammarens ledamöter (143 enl. katalogen) deltog i första omröstningen 128, af Andra kammarens (221 enl. kat.) 211; i andra omröstningen 129 af Första, 211 af Andra kammaren.

Med förvåning ser man att den anslagsvägrande minoriteten i Första kam-

maren växte från 34 i fråga om reparationsanslaget till 38 vid röstandet för det stora anslaget. Detta räddades sålunda derigenom, att i Andra kammaren några som vägrat reparationsanslaget likväl beviljade hufvudanslaget.

Då vid teaterfrågans behandling i Första kammaren K. M:s förslag segrade utan votering, hade man väntat större majoritet i denna kammare vid den gemensamma omröstningen. Teateranslagets motståndare inom denna kammare synas ha varit politiska nog att hålla sig tysta i afvaktan på en gemensam omröstning, som icke kunde uteblifva med visshet om Andra kammarens åsigt och beslut.

För det af utskottet afslagna reparationsanslagets beviljande talade i Första kammaren Friherrarne Klinckowström, Leijonhufvud, af Ugglas, samt herr Casparsson och Törneblad; Frih. v. Essen samt herr Schotte och v. Hedenberg hade i en reservation förordat ett sådant anslag af 10,000 kr., men instämde sedan med Frih. af Ugglas om beviljande af de 28,000 kr. till »reparationer företrädesvis afsedda till skyddande mot eldfara». I fråga om hufvudanslaget talade hr. Strähle för bifallandet af K. M:s förslag oförändradt, Frih. v. Essen försvarade utskottets (ordin. anslag 60,000, 15,000 kreditiv, 50,000 af Stockholms stad), hr. Klinckowström, af Ugglas, Hedenberg och Schotte för de båda senares reservation »att statsmedel utöfver de bestämda anslagen ej måtte för kgl. teatrar användas», med hvilken reservation det kgl. förslaget bifölls af kammaren. Utarrenderingsfrågan afslögs af Grefve Hamilton och Frih. Klinckowström, hr. Schotte och v. Essen yrkade återremiss, hvilket blef kammarens beslut.

Efter hvad den i de dagliga tidningarna anförda diskussionen intygar vanns, eller uttalades åtminstone icke af någon i denna kammare bifall till hr. Redelius' och J. P. Nilssons i Kägglä motiöner om nekande af allt understöd åt de kgl. teatrarne.

I andra kammaren förordades teateranslaget af Finansministern och hr. Gumælius, O. Jonsson i Hof, Walldén och Wretling samt — med särdeles värme och skäl som bort öfvertyga dem, som ville taga sådana — af hr. Gustafsson och Siljeström.

De skäl som för anslagsvägrandet fram-buros voro ytterst svaga och visade endast oförmåga att bedöma den sceniska konstens öfver hela världen och i alla liden erkända stora betydelse för den andeliga odlingen, och med detsamma denna måste erkännas af de verkligt bildade och fördomsfria, kan ej vigten af en konstanstalt, som uppehåller konsten i dess högsta form, bestridas; upprätthållandet deraf bör vara en nationalangelägenhet, och en samvetssak för ett civiliseradt folks representanter, som ej böra låta malplacerad sparsamhetsifver eller pietistiska och andra fördomar råda i ett sådant fall.

Emot teateranslaget talade i denna kammare följande herrar, ur hvilkas argumentation vi vilja göra ett kort utdrag för att visa halten af deras skäl. Af hr. J. P. Nilsson i Kägglä och prestmannen Redelius, hvilka motionerade om teateranslagets upphörande, ansåg den förre »att om Stockholms stadsfullmäktige ej ville bevilja medel, så behöfdes säkert icke teatrarne här och ett faktum vore att på landet behöfdes de alls icke»; den senare ansåg »att då vi ha en musikalisk akademi — och andra akademier för sköna konster — så behöfdes ej teateranslag för samma sak». — Hr. R. har väl som prest endast klockarebehovet i tankarne; han glömmar att konservatoriet och elevskolan just ha till mål utbildning i lyrisk dramatisk konst; — hvartill detta utan en teater? Men han anser teatern för en »lyxinstitution», som svenska folket aldrig åtagit sig att uppehålla (aldrig? — nå än riksdagens förutgående anslag?) Hr. Petersson i Runtorp och i Boestad anse, den förre: »att om en 'näring' (sic!) inte bär sig, så är den ej naturlig och bör uppgifvas», den senare: »att landet i sin helhet ej bör bidraga till teatern». — Hr. Göransson och Svensson i Rydholm hade hemtat sitt vetande om k. teatrarne ur landsortskorrespondenser, som talade om »den usla literaturen» och »teatrarne inmoralitet» samt att stockholmspresen förtiger (?) teatrarne eldfarliga beskaffenhet. — Hr. Löfberg djerfdes påstå »att massan af folket ser frukterna af teatrarne verksamhet med grämselse» och att teaterbanan var den »ihåligaste» af alla. (»Massan af folket» skulle då bäst kunna döma i konstfrågor?) — Hr. Odell yttrar: »brist på teaterspel blir det nog ej ändå, äfven om anslag vägras». — »Vi från landsorten kunna ej med godt samvete återvända hem, om vi röstat för teateranslag». Den konstförståndiga massan af folket kanske ej skulle vilja omvälja sådana riksdagsmän. — Hr. Björkman tycker, »att man borde höja biljettpriset, till dess teatrarne affärer ginge ihop». För olämpligheten af en sådan åtgärd kunna statistiska fakta anföras, och de voro särdeles i dessa titlar hufvudlösa. — Hr. Jonsson i Mälarpar finner bevis för att folk i allmänhet ej sätter teatrarne så högt deri, »att inga testamenten upprättats för teatern» (!) — Hr. Waldenström, lektor, f. d. prest och utgifvare af (den statsanslag ingalunda behöfvande tidskriften) »Pietisten», medgifver »att det är nog bra att odla allmänhetens smak och konstsinne om det sker i sedlig riktning»; »men» — säger han — »kgl. teatern har ej små synder på sitt samvete, allt sedan Sköna Helena och Blåskägg spelades». Hr. W. känner sig ej af kristligt öfverseende oförhindrad att rida ikull teatrarne på de der gamla käpphästarne. Och han bekänner sedan, att han inte är någon vän till teatrarne (nå, det behöfver väl »Pietisten» utgifvare knappast försäkra), men hans barmhertighet emot dem eller rättare mot deras personal synes yttra sig deri, att han genom anslagens nekande,

heldre går in på att låta denna personal få svälta ihjäl sedan den förlorat sitt lefvebröd än »brinna opp», hvilket hr. W. måtte anse alldeles oundvikligt under nästa spelår. Måne ej hr. W. af samma barmhertighet skulle vilja förorda en lag om stängande af alla separatistkyrkor samt »qvafva och eldfarliga konventikelsalar, enär statistiken visar att därhusen till en stor del befolkas af dem, som blifvit galna genom religionsgrubbel? — Hr. Liss Olof Larsson, dalkarlen — stockholmare, yrkade afslag, naturligtvis »icke af ovilja mot teatern». Nej, »låt Stockholm bygga en teater», säger han, »och sedan komma till riksdagen med anhållan om understöd, då har riksdagen fria händer att ge anslag, om teatern skötes rätt; då har frågan kommit på sin rätta fot». Fiffigt uttänkt, men kroken något för grof; kgl. teatrarne framtid torde på så sätt blifva föga säkrare än omvalet af en riksdagsman.

Stockholmare hr. E. Nyström tvangs af samvetskäl att yrka afslag. Han »protesterade mot att folk gick på teatern i stället för på krogen och att teatern befordrade nykterheten; tvärt om: hvar det finns teater finns det också krog». Hr. N. vill slå ut barnet med badvattnet. Äfven om det är ett faktum att restaurationer, förfriskningsställen — må vara: »krogar», som hr. N. säger — finnas intill teatrarne, så är teatrarne ingalunda därför skulden till superi; det florerar nog i högre grad på ställen som icke stå i förening med någon teater, men från dem drages mången, som annars i godt sällskap, med familj eller anhöriga, få njuta af teatrarne konstnöjen och vid sådana tillfällen drages ifrån det kroglif som hr. N. kan ha skäl att klandra och hvars inskränkande ovilkorligen skulle medföra större frekvens å teatrarne och upphjelpa deras ekonomi.

Hector Berlioz och hans Faustmusik.

(Slut.)

De ofvannämnda åtta scenerna voro, som jag sagdt, den kärna kring hvilken Berlioz' »Damnation» (»Faust») kristalliserade sig, i det nya delar sedan anslöto sig till dem. För att lättare inse sammanhanget mellan dessa scener och verket i sin helhet, lemna vi här i korthet en redogörelse för dettas innehåll efter den text, som begagnades vid Musikföreningens »Faust-konserter», och utmärka med kursiv de ursprungliga åtta scenerna. Innehållet är följande: Första afdeln. 1:a scenen: Slätt i Ungern. Soluppgång. Faust ensam. Dansmelodier och en ungersk krigsmarsch höras på afstånd. 2:a scenen: *Kör af landtfolk.* (Faust.) 3:e scenen: En annan del af slätten. (Faust.) Ungersk marsch (Rakocymarschen). — Andra afdeln. (I Nordtyskland.) 4:e scenen: Faust i studerkammaren. *Påskhymn.* 5:e scenen: Mefistofeles, Faust. 6:e scenen: Auerbachskäl-laren i Leipzig. Mefistofeles, Faust, kör; *sång om rättan* (Branders), *sång om lop-*

pan (Mefistofeles'). 7:e scenen: Äng vid Elbens strand, Faust (sofvande), Mefistofeles, dans och kör af luftandar. 8:e scenen: Körer af soldater och studenter. — Tredje afdeln. 9:e scenen: Tapto på afstånd. Margaretas kammare. 10:e scenen: Faust gömmer sig der. 11:e scenen: Margareta. *Visan om »kungen i Thule»*. 12:e scenen: Mefistofeles' besvärjelse. *Serenad* med kör af irrbloss. 13:e scenen: Margareta och Faust (duett). 14:e scenen: Mefistofeles, Margareta, Faust, kör af grannar. — Fjerde afdeln. 15:e scenen: Margaretas kammare. *Romans*: »Den korta kärleksvåren för evigt flytt sin kos», soldat- och studentkör (utanför). 16:e scenen: Vild bergstrakt, Faust ensam. 17:e scenen: Mefistofeles, Faust. 18:e scenen: Helvetesridten (Faust, Mefistofeles, kör af qvinnor och barn). 19:e scenen: Pandæmonium. Afgrundsandarnes kör, Epilog på jorden. 20:e scenen: Himmelen. Kör af himmelska andar.

Om vi nu vända oss till de ursprungliga åtta scenerna, så förekomma dessa i följande ordning: N:o 1 »*Chants de la fête de Pâques* är hufvudsakligen densamma som *Påskhymnen* i »Faust». Dock sluter sig den första framställningen närmare till originalet; englarnes och lärjungarnes körer äro deri alldeles skilda åt och vid deras återupprepande använder Berlioz en särskild text (englarnes förkortade slutsång hos Goethe) och alldeles olika melodi, ackompanjerad af flöjter. N:o 2 »*Paysans sous les tilleuls*» (kör af landfolk) har Berlioz såsom 2:a scenen i »Faust» gjort mycket enklare och naturligare, ehuru ännu några spår förefinnas af den ursprungliga inkrånglade rytmen. Det i »Faust» tre gånger återkommande prestot af 18 takter felas. N:o 3 *Concert des Sylphes* (kör af luftandar). Under det Berlioz i första bearbetningen noga höll sig till Gérard's (från originalet mycket afvikande) text, har han i »Faust» företagit stora ändringar af sin första framställning, detta så väl i versmått och versernas ordning som till innehållet och särskilda uttryck. Han hade ursprungligen skrivit »Sylphes»-sången för sex solöstämmor. Men då vid utförande denna besättning ansågs göra för ringa intryck, och sex passande solister ej alltid vore så lätt att finna, så anförtrödde han sedan denna scen åt kören. I N:o 4 *Sången om rättan*, N:o 5 *Sången om loppan* och N:o 6 *Visan om »kungen i Thule»* äro inga synnerliga förändringar vidtagna. För den sistnämnda, en af Berlioz' egendomligaste skapelser, tyckes komponisten haft ett särskildt intresse, ty han skriver beträffande det rätta föredraget af denna sång i sitt partitur följande anmärkning: »Vid utförandet af denna ballad skall sångerskan ej söka att nyansera sångens uttryck efter diktens olika chatteringar, tvärt om bör hon beflita sig om så likartadt (uniforme) föredrag som möjligt, alldenstund Gretchen i detta ögonblick tänker på ingenting mindre än på Thulekungens öde, — hon har som barn lärt sig sången och trallar den nu för sig

sjelf under det hennes tankar äro förströdda.» Att denna anmärkning ej finnes i partituret till »Faust» vill en anmärkare af detta verk förklara dermed att »Berlioz nog aktat sig för att upptaga denna anmärkning i Faust-partituret, då innebörden af densamma snörrätt strider mot kompositionens anda». En ändrad åsigt hos komponisten härutinnan torde emellertid ej vara orsak till uteslutandet, utan Berlioz fann det väl helt enkelt öfverflödigt att i detta lemna någon instruktion för sångerskan i sådant hänseende.

N:o 7 Margaretas *romance* (»Den korta kärleksvåren» etc.) är oförändrad upptagen i »Faust». Den tanken att höja den underbara finheten i denna självsteckning genom en kontrast härstammar redan från första utkastet: på romansen låter Berlioz följa taptot och soldatkören (»Stolta borgar...»), hvarmed andra afdelningen af »Faust» slutar. Berlioz försvarar denna anordning i en så lydande anmärkning: »Soldatkören står visserligen i Goethes drama på ett helt annat ställe än Gretchens sång; om jag likväl fört dem tillsammans, så har det skett med tanke på att genom sammanställning af två stycken med så olika karakter en kontrast skulle vinnas, hvarigenom båda skulle framstå med större effekt.» I den fjerde afdelningens 1:a scen af »Faust» har Berlioz sammanfattat Gretchens hela smärftulla öde; det så enkla men ändock gripande slutet af densamma ersättes hos Berlioz i den af honom så rikt behandlade scenen framför bilden af mater dolorosa etc.

N:o 8 Mefistofeles serenad, om hvilken en kritiker sagt: »Berlioz n'a rien fait de plus cruellement incisif», är äfvenså till melodien och ackompanjementets anläggning densamma som i »Faust»; dock utgöres ackompanjementet i enlighet med Goethes föreskrift endast af en gitarr. Sedan har Berlioz konstruerat en jettegitarr i den pizzicato spelande stråkorkestern och har dermed åstadkommit den största effekt. Kören har tillkommit i »Faust», men det af densamma hastigt utskrikna »Ha!» är redan antydtt genom ett brutet fortissimoackord.

Det intryck som de åtta Faust-scenerna gjorde var ganska eget. Då verket egentligen aldrig kom till uppförande — (med ett undantag som längre fram skall anföras) —, så blef det endast bekant för dem, som kunde få tillgång till partituret, och för dem synes förundran ha öfvervägt förmågan att rätt begripa verket. Och det kunde knappast ha varit annorlunda, då ännu 20 år senare kretsen af dem som förstodo detsamma var ganska liten. Först efter 40 år, vid tiden närmast efter Berlioz' död (1869), började det i detta hänseende ljusna något i Frankrike.

Det första partitur-exemplaret erhöll hans vän Ferrand 1829; sådana förskaffade sig sedan hans vänner, konstnärerna vid operan, Urhan, den genom återupptagandet af Viola d'amour bekante virtuosen och komponisten (för hvilken Meyerbeer skref solot till Raouls romans i 1:a ak-

ten af »Hugenotterna»), och Chelard, komponisten till »Macbeth». Med stor glädje berättar Berlioz d. 3 juni för Ferrand hur han hvarje afton på operan emottager nya lyckönskningar för sitt opus 1, och huru Spontini försäkrat honom, att han icke lärt känna något mera originellt — en punkt hvart Spontini var ganska ömtålig — än denna »Faust» (»En conscience, je me crois incapable d'en faire autant» — skall han ha yttrat). Särskildt var Berlioz glad och rörd öfver Onslow's uppmärksamhet; denne hade entusiastiskt yttrat sig öfver det nya arbetet och sände den unge komponisten, till tecken af sin aktning, partituren till två af sina qvintetter. Äfven Meyerbeer, som från Baden begärt ett exemplar af Faust-scenerna, lät genom musikförläggaren Schlesinger uttala sitt erkännande och sin lyckönskan. Endast erkännandet från den, åt hvilken komponisten i sitt hjerta tillegnat sitt verk, det för honom viktigaste erkännandet, uteblef: »Dagligen», skrifver han den 15 juni till Ferrand, »väntar jag Goethes svar; han har låtit underrätta mig om att han skall skriva och gör det icke. O min Gud! hur otåligt väntar jag ej på detta bref!» — Om den stackars Berlioz anat af hvilkens omdöme hans ve och väl härvid berodde! Ungefär samtidigt med sändningen af första partituret till Ferrand hade två sådana afgått till Goethe. Denne, »som ej kunde reda sig med de till utseendet så besynnerliga notfigurerna», vände sig då till sin vän och musikaliske rådgifvare Zelter i Berlin och skref till honom: »En fransos har komponerat åtta stycken ur min 'Faust' och skickat mig det ganska vackert tryckta partituret; jag skulle vilja skicka dig det om du hade vänligheten att låta mig höra din tanke om detsamma.» Zelter förklarar derpå, att han gerna vill göra bekantskap med »fransosernas Faust» och Goethe skickar honom ett exemplar, som han egnar honom »som arf och eget» och utbeder sig till gengäld »ett Zeltersord öfver detta arbete». Verkan utaf detta Zelter-ordets frammanande är i sanning förfärlig. Detsamma lyder sålunda: »Vissa personer kunna endast uttrycka sin andliga närvaro och sitt deltagande, genom ljudligt hostande, prustande, harklande och spottande; herr Berlioz synes vara en af dessa. Mefistofeles' svafvelrök anslår honom, men då den tränger sig på honom, så måste han nysa och prusta så att alla instrumenterna i orkestern spöka och tumla om — endast på Faust rör sig ej ett hår...» För öfrigt tackar han för sändningen och yttrar att det torde kanske yppa sig tillfälle att vid något föredrag göra bruk af »missfostret». Det främmande partituret har tydligen stuckit Zelter så i näsan, att han måste »nysa och prusta» fram denna kritik. Skada emellertid att man ej känner något vidare om det tillämnade föredraget. En anmälan af Berlioz' verk i Berliner-Musikzeitung öfverensstämde emellertid ej med hans egen åsigt, hvarför förläggaren af honom förklaras för »en half kristen och hel jude».

Det här antydda omnämmandet af Berlioz' »Faust» är det äldsta utförligare yttrandet i Tyskland om ett verk af den franske mästaren. Det förekommer i Berliner Allgem. Musikal. Zeitung VI årg. n:o 39 (2de 1829) och är författadt af Marx. Ur denna intressanta och fördomsfria uppsats må följande anföras: »Aldrig har väl en fransman förut skrivit ett partitur liknande detta. Med den hos en fransman hittills oerhörda föresatsen att ur »Faust», ett arbete af den mest romantiske bland skalder, hvilket af honom själf icke är bestämdt för skådebanan, komponera scener — obekymrad om deras praktiska brukbarhet för operan eller konserten —, med denna föresats tyckes komponisten äfven ha erhållit en förmåga att i hvarje hänseende öfverskrida gränsen för det hittills varande, ja äfven utan att alls taga det ekonomiska i betraktande. Helt obesväradt besätter han sin orkester med harmonika, dubbla harpor, flerfaldiga violonceller och kontrabasar, engelska horn jemte alla andra vanliga instrument, bildar dubbelkör, kombinerar två och tre taktarter i de olika körerna och blandar dessa färger på sin rika palett så fritt och ofta så djerft, att man förr skulle kunna anse honom vara en lärjunge af Beethoven än af konservatoriet.»

Fétis' *Revue musicale* hade redan i slutet af April haft en välvillig anmälan af Faust-scenerna: »Partifure», säges det här, »förtjenar musikvännernas intresse, men i ännu högre grad konstnärernas fullaste uppmärksamhet. Det är ju bekant att fantasien hos denne unge komponist gerna sysselsätter sig med det fantastiska och bizarra. »Faust» var därför just rätta ämnet för utvecklingen af hans originella idéer.» De enskilda scenerna i deras sammanhang med dramat och äfven instrumentationen tagas derpå i betraktande. Såsom »*morceau capital*» förklaras redan här hela Europas älsklingsstycke *Concert des Sylphes*. »Alla medel», heter det, »äro här använda för att åstadkomma ett passande orkesterackompagnement; framför allt i slutet af septetten finner man en ny otvifvelaktigt effektiv idé: *lorsque le chant des Sylphes s'est adouci jusqu'au pianissimo, les instrument à vent se taisent, et sont remplacés par quatre violoncelles filant des sons harmoniques en accords* — en verklig sferernas musik — *En résumé cette partition de Faust, original jusqu'à la bizarrerie, est l'ouvrage d'un homme plein de talent et de facilité.*»

Berlioz själf ansåg, efter hvad man finner i ett bref till hans förtroligaste vän, påskkören, visan om konungen i Thule och Serenaden för de bäst lyckade numren. Hur ogünstigt Berlioz 25 år senare i memoarerna dömdo om sitt op. 1 är bekant, äfvensom att han sedan förstörde alla exemplar af Faust-scenerna han kunde komma öfver. Flere andra verk ha rönt samma öde; Berlioz hade tidtals ett riktigt förstöringsraseri.

Tiden efter Faust-scenernas utgifvande

var för Berlioz en lycklig tid — en leende oas i den öken, som skapades af hans »*infernale passion*». Det var en tid af uppräckning ur det tunga svärmod, som beherskade honom efter den älskades afresa (d. 3 Mars 1829). »*Je suis toujours très heureux, ma vie est toujours charmante; point de douleur, jamais de désespoir, beaucoup d'illusions*», skriver han den 3 Juni till Ferrand. Ett och annat återfall i det gamla svärmodet egde emellertid rum under denna tid af mångsidig verksamhet. En sådan dyster stämning öfveföll honom särskildt den 4:e Echec (1 Aug.) med anledning af täflan om det stora kompositionspriset — »*abominable, absurde et honteux concours*». Med Berlioz täflade Gilbert, Montfort och Prévost om priset; kompositionsämnet var en kantat »*La mort de Cléopâtre*». Resultatet af täflan var mycket olyckligt: första priset utdelades icke och det andra blef fördeladt mellan Prévost och Montfort. Misödet var för Berlioz så mycket hårdare, som han motvilligt och endast för den pekuniära fördelen samt för att göra sin far till viljes ännu en gång inkastade sig i täflingskampen, — och nu hade han att emotse nya obehagligheter och pekuniära bekymmer.

Efter detta mellanspel upptog Berlioz åter den redan i Juni uppkastade planen att gifva en stor konsert, vid hvilken »Faust» och hans två stora ouverturer skulle komma att utföras. Förverkligandet af denna plan sysselsatte honom helt och hållet de följande månaderna. Till fullständigande af Faust-scenernas historia måste vi äfven fästa uppmärksamhet vid denna konsert, hvilken är föga bekant och omtalad, ehuru Hippeau, som flyktigt omnämmer densamma, säger att den var »*plus brillant que le premier*».

Konserten var att börja med bestämd att gifvas i början af December, men gafs i stället redan den 1 November. Dagen var väl vald, ty på »alla helgons dag» var *relâche à tous les théâtres*. Detta hade direktören för *Théâtre Italien*, Laurent, föranlett för att denna dag kunna använda sin personal till en stor vokal- och instrumentalkonsert. För att locka publiken uppgjorde Berlioz ett omvexlande program: omvexlande med orkestersakerna skulle soloföredrag utföras af den berömda operasångerskan Heinefetter och fru Dabadie* samt den unge Hiller. Frågan om lokalen, en af de svåraste vid sådana tillfällen, löstes lätt nog då Berlioz' gamle vedersakare Cherubini efter kort motstånd gifvit med sig — han var sjuk och orkade ej intrigera. Berlioz erhöill sålunda likasom vid sin första konsert konservatorijsalen. Utskrifvande af stämmor, engagerande af 110 orkestermusiker (deraf 42 violister) och framför allt solisterna lemnade honom ingen ro.

Den 30 Okt. egde den första gemensamma repetitionen rum. Om intrycket af denna skref Berlioz till Ferrand —

* Född Leroux, äfven anställd vid Stora operan och gift med förste bariton Dabadie, anställd vid denna teater 1821—36.

första delen af brevet på en restaurant, der han hvilade ut sig efter repetitionen. Overturen till *Francs Juges*, säger han, hade hos musikerna uppväckt »*des applaudissemens forcenés*», ja »*des cris presque aussi effrayants que ceux de mon orchestre*»; »*le sextuor de Faust va à ravir, mes sylphes sont enchantés*», heter det vidare: endast Waverley-overturen gjorde ej riktig lycka.

Ännu i sista ögonblicket uppstodo svårigheter. Den för sylfidkonserten behöfliga harmonikan* kunde ej anskaffas och hvarken Heinefetter eller Dabadie kunde sjunga; den senare medverkade vid en samtidig konsert på *Théâtre Italien* jemte Sontag och Pisoni. (Det slutliga programmet kan endast till sina hufvuddrag anföras. Som solister uppträdde: Urban med violinvariationer af Mayseder, Dorus med flöjt variationer af Toulon, framför allt Hiller med Beethovens Ess-durkonsert och — knappast troligt, så grym fiende som Berlioz var till den italienska musiken — Mme Marinoni med några italienska arier; (till Ferrand säger Berlioz att hon sjöng »*une pasquinade italienne*».) De tre kompositionerna af konsertgifvaren äro redan nämnda. *Francs-Juges*-overturen synes ha slagit mest an, oakadt sin farliga plats på programmet strax efter Beethovens »*sublime et immense concerto*», och det bifall som Hiller skördade dermed gjorde Berlioz orolig för sin ouverture. Men trots detta gjorde denna »*hymne au désespoir*» ett väldigt intryck. »*Elle a obtenu quatre salves d'applaudissemens*», berättade den lycklige komponisten för sin vän.

Äfven konsertens slutnummer, en kör *du jugement dernier*, gjorde stort intryck. Sylfidkonserten, troligen ganska medelmåttigt föredragen af sex konservatoriielever, gjorde ej den väntade effekten.

Följande intermezzo inträffade vid konserten enligt hvad Berlioz i bref berättat för sin far och Ferrand: Då publiken ändtligen lugnat sig efter *Francs-Juges*-overturen och Marinoni lagade sig i ordning att sjunga sin aria, ville Berlioz oförmärkt hemta ett paket noter på en bänk framför orkestern; men då han smög sig fram mellan notställarne, blef han igenkänd af publiken, som utbröt i höga bifallsrop, och äfven orkestern deltog i denna ovation, violisterna genom att slå sträkarne mot instrumenten eller notställarne. Berlioz var nära att falla i vanmakt, ty denna bifallsorkan hade så oväntadt öfverfallit honom. Samtliga orkesternumren utfördes under Habenecks ledning, efter Berlioz eget omdöme, »*foudroyante*». Särdeles angenämt kände sig Berlioz berörd af musikernas lifliga bifall. Efter konsertens slut inväntade de honom på konservatoriets gård och utbragte nya bifallsytringar så snart han visade sig. Äfven dagen derefter, då Berlioz besökte operan,

* Vi sakna upplysning om hvad instrument som menas med denna »harmonika». I Berlioz' »*Damnation de Faust*» har väl harpan med sina flageoletter (sons harmoniques) fått ersätta detsamma.

fick han mottaga lyckönskningar från flere håll. En mindre konstnärlig men säker måttstock för konsertens framgång var det ekonomiska resultatet, som visade ett öfverskott af 150 frs sedan alla omkostnader blifvit betäckta.

Historien angående *Huit scènes de Faust* är afslutad med konserten d. 1 Nov. 1829, den andra som Berlioz gaf i konservatoriets sal (den första egde rum d. 26 Maj 1828). De stora ansträngningar eller rättare öfveranstängningar, som med detta företag voro förenade, alstrade hos Berlioz en fullständig nervös förslappning: »*Cette foudroyant émotion m'a abîmé; j'ai sans cesse les yeux pleins des larmes, je voudrais mourir. Il faut, je crois, que je dorme beaucoup. Je ne peut lier mes idées.*» Rätt betecknande för Berlioz' svärmodiga grubbleri under denna tid är den lektyr, hvarmed han då sysselsatte sig, nämligen: »*Contes fantastiques d'Hoffmann.*» Denna tid af utmattning är tillika andhemtningspausen före hans »*Symphonie fantastique*».

Meyerbeer och hans librettister.

Om Meyerbeer läser man i Die Grenzboten från början af 1840-talet följande (Meyerbeer dog i Paris 1864):

Om denne kompositör har man skrivit mycket, men vi hafva aldrig sett någon beskrifning om hans sätt att arbeta. Vanligen sker detta på våren, då med den friska naturen äfven hos honom inspirationens frö med kraft uppblomstrar. Men från detta ögonblick blir han en verklig nomad, ty hans ande känner behof af en oafsläpplig rörlighet hos den yttre kroppsliga beklädnaden. Man skulle nästan tro att han måste springa efter idéerna, ty hans sånggudinna är icke denna tjänstvilliga mö som kommer då man kallar henne. Han liknar häruti ej den genialiske lättling, som man kallar Rossini, och hvilken himlen förlänat gäfvat af en ögonblicklig inspiration. Meyerbeer försattes genom inspirationen i ett slags kris, i ett obehagligt, pinsamt tillstånd, hvars symptom äro: oro, retlighet, sömnlöshet, feber och dåligt lynne. På morgonen vill han ett, på aftonen ett annat. Författaren af texten, denne kompositörens syndabock, har nyss lemnat honom, glad att de kunnat komma öfverens i en punkt, och vill nu begagna tiden att smida de vers och para de rim, som äro bestämda för ett påkommande arbete; men tyst! plötsligt ringer man till storms på hans dörr: hvem är det? En betjent med ett bref från Meyerbeer, hvilken det nu fallit in att helt och hållet ändra och ställa om alltihop. Poeten har skrivit ett ställe i den tanken, att det vore bestämdt för flöjt-ackompanjemang, men nu skola med en gång valdthorn komma i stället; vid andra verser hade han räknat på violackompanjemang, men nu skola här pukor och tamtam låta höra sig. Vid finalen vill Meyerbeer gerna sätta till några klockringningar, bösskott, kanske till och med

kanondunder och en i luften springande kruttunna. För allt detta blifva nu den stackars poetens rim kullkastade och verserna amputerade, hans tankar måste än sträckas, än förkortas: här måste rimmet ändra kön, och blifva manligt i stället för qvinligt, der blir ett sammanrömmadt sysskonpar på det grymmaste åtskildt; det går med hela texten så som inquisitionen förfar med kropparne som den mottog hela och friska, men lemnade sönderbråkade och marterade. En skald som blifvit Meyerbeers medarbetare till en opera, är med kropp och själ hemfallen åt honom, liksom Robert åt Bertram. Han erhåller af den berömde maestron flera autografer än han behåller hår på hufvudet, ty de hårstrån han hade i början, falla säkert af vid ett sådant arbete. Den stackars karlen är beröfvad all sömn. — Derför hämnar sig också författarne in corpore, och för hvar biljett han skrifver, emottar han tjugu andra; det finnes ingen poet, ur stånd att betala sin hyra, som icke vänder sig till Meyerbeer; det finnes ingen af kreditorer ansatt skribent, som icke skrifver en bilett-doux till honom som komponerat: »pengar äro blott chimärer!»

Operan i Leipzig.

Af *Smilo* ur »Dagby».

Operan i Leipzig lär endast öfverträffas af den i Dresden och Paris. Att den är af första rangen, derom är intet tvifvel. Orkestern är storartad och körerna goda. Primadonnan är en fru Moran-Olden, kolossalt stor och ful, med en mun som nästan går från det ena örat till det andra. Vi sågo henne första gången i »Tristan och Isolde». Hennes osympatiska yttre gjorde ett sådant obehagligt intryck på mig, att jag ej ens vill lyssna till eller tänka på hennes sång. Det var ej heller någon lämplig opera att först göra hennes bekantskap uti, då hennes yttre ej kan tänkas inspirera en man med en sådan lidelsefull kärlek som Tristans, och Isolde glödande, passionerade väsen, isynnerhet i andra aktens svulstiga kärleks scen, blir i högsta grad motbjudande, framställt af den korpulenta fru Moran Olden. Detta är första intrycket. Stäm-mans storartade omfång, mjukheten och böjligheten tillika med den kraft och passion, det lif och den glöd med hvilken hon sjunger, kommer dock snart höra-ren att glömma allt annat. Såsom Elisabeth i Tannhäuser tycker man hon är vacker. Hon är dock nästan uteslutande Wagnersångerska.

Fru Sthamer Andriesen är en ståtlig, vacker germaniafigur med en stor stämma, hon också, ehuru af en ej behaglig timbre. Hon alternerar med fru Moran-Olden i Wagner-partierna. Fru Baumann har en hög, klar, kanske något tunn stämma, sjunger utmärkt väl, men kallt, jag skulle vilja säga kyskt. Fru Metzger Löwy är en liten behaglig varelse med en prägtig alt-stämma, och så hafva vi till sist Fräulein Artner, koloratursångerska med en

frisk, käck sopran. Hon är blond med glada blå ögon, bländande hvita tänder och gropar i kinden. Hela lilla människan ser ut som ett vinterny.

Af sångarne är Schelper den som tager priset. Hans glansroller äro Der fliegende Holländer, Trompeter von Säckingen och Hans Sachs i »Die Meistersinger». Han är allas favorit och skördar lagerkransar i mängd då han uppträder. Perron har ett vackert yttre, en bedärande baryton, sjunger varmt och innerligt, men spelar utan lif. Greugg har en rullande basstämma, som kan försätta berg, en mage lik en bayersk öltunna och ögon som en riddar Blåskägg. Tenoren Läderer är gammal vorden och rösten betydligt på retur, men han förstår väl att sköta det lilla han har kvar.

Företrädesvis uppföras Wagners operor och en Wagner-afton är det ständigt fullt från golf till tak. Ve den som icke är på sin plats innan ouverturen begynner eller ridån gått upp öfver första akten; han eller hon får då vackert stå utanför och vänta. Förgäfvos mutar man vaktmästaren. Den i Tyskland för penningar så villigt framräckta handen är här ohjelp-ligt slut. Förmodligen hafva de särskildt hög lön, dessa gamle herrar i trekantig hatt, ljusblå rock, knäbyxor och staf i handen.

Gifves en icke tysk opera, bör man ej göra sig stora förväntningar, ty utförandet är då på långt när ej så omsorgsfullt som annars. Exempelvis Gounods »Faust» spelas så illa, att främlingar aldrig bry sig om att se den på tysk scen. Detta är en partiskhet och ensidighet, hvilken aldrig borde komma en framstående opera till last.

Musiklitteratur.

Iakttagelser rörande sångundervisningen så väl i de offentliga skolorna som hos enskilda lärare i Paris och London år 1886 af Hugo Beijer, sånglärare. Tryckt hos Iv. Hægström på statens bekostnad. Pris 75 öre.

Detta lilla häfte om 62 sidor, innehållande resultaten af en på allmänna medel företagen studieresa förliden sommar, förtjenar att spridas i vida kretsar till riktande af uppmärksamheten på behofvet af en rationel, enskild som allmän sångundervisning i vårt land. Boken inleds med en förut i tidningarna synlig artikel om »röstbildningen före och efter målbröttet», med yrkande af en förändrad lag för vår skolsång, i syfte att bevara rösterna under »målbröttstiden», samt en betraktelse öfver röstens behandling derefter. Slutklämmen i denna inledning är att ett vida bättre arbetssätt för rösternas utbildande bör till sångkonstens höjande hos oss komma till stånd. Författaren öfvergår sedan till sin reseberättelse och behandlar först Frankrike, derifrån omtalande iakttagelser gjorda vid konservatoriet och sånglektioner hos de berömde sånglärarne Masset, Bax och Delle Sedie, hvilken senares lärome-

tod (1. Respirationen. 2. Röstens klang. 3. Röstens register. 4. Timbren) antydes. Beträffande skolsången erhållas här intressanta och lärorika underrättelser genom prof. Danhauser, generalinspektör för statens kommunalskolor. — Förf. kommer derefter till *England* och talar först om konservatorierna: »Royal academy of Music», »Royal College of Music», »The Guildhall School of Music» samt om sånglärarne Randegger och Shakespeare och sedan om *Sången i skolorna* enligt upplysningar af prof. Mc Naught, bitr. inspektör för sångundervisningen i kommunalskolorna m. m. Förf:s afhandling slutar med hans besök i Mr Curwens d. y. »Tonic-Solfa-College» och lemnar en intressant och genom illustrationer åskådlig framställning af den i England så spridda och praktiska Solfa-metoden för den allmänna sångundervisningen.

Ur en »slutanmärkning», upptagande sista sidorna i boken, anföra vi följande beaktansvärda ord, hvarmed vi ända denna korta anmälan:

»Huru många tusen kronor läggas ej i utländningens händer för utbildandet af konstnärer? — Huru många tusen kronor kostar ej vår skolsång staten? Dessa frågor hafva stått för mig i Frankrike och England. I dessa länder behandlas sången som ett vetenskapligt ämne. Dertill kommer en omfattande arbetsordning icke blott för skolan utan och för folket. Allt bär vittne om att der sången är en makt för det fria folket, som förmår att lyfta och förljufva många stunder under dagens tunga, samt skänker nya krafter till nytt arbete.» — Efter redogörelsen för Solfa-metoden säger han:

»Må äfven vi i vårt lilla land komma till en högre utveckling i vårt sätt att arbeta och framför allt till en större samverkan uti hvad som ännu behöfver göras för att höja oss till andra nationers ståndpunkt.»

Till våra prenumeranter.

Då musiksången nu nalkas sitt slut taga vi, som vanligt, för sommarmånaderna (Juli, Augusti) farväl af våra ärade prenumeranter, enl. hvad vi äfven i vår anmälan tillkännagifvit. Från och med nästk. 1 September utkommer tidningen, såsom förut, 2 ggr i månaden till årets slut.

Bilagan II, som åtföljer detta nummer, är (likasom följ.) ämnad att inläggas i Bil. I, med denna utgörande ett häfte: Årgångens Musikalbum.

Redaktionen.

Musikpressen.

Hugo: *Pensée melodique* tillegnad m:lle Margaretha Hartelius. 50 öre.

(Vid samtidig anmälan af kompositioner af Hugo Beyer kom detta stycke att i förra numret räknas bland dessa, hvilket härmed rättas.)

Från Scenen och Konsertsalen.

Juni.

Stora Teatern.

2. Adam: *Konung för en dag*.
3. Maillart: *Villars dragoner* (Rose Friquet: fröken Dagmar Bosse; 1:a deb.).
4. Verdi: *Trubaduren*. Leonora: fru Lucca (sista gången); Azucena: frk. Almati (sista uppträdandet).
5. Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine: frökn. Andersson, Karlsohn; Lothario: hr Söderman).
7. Weber: *Oberon*. Rezia: fru Östberg (sista gången).
8. Mozart: *Figaros bröllop* (frk. Alma Hultcrantz', 1:a debut, i grefvinnsans rol).
10. Boïto: *Mefistofeles* (Mefistofeles: hr Rosén, Margareta, Helena: frk. Ek).
12. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Edling, Michaela: frk. Sofie Lindegren, 1:a debut; José: hr Strandberg, 1:a ggn).
13. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: frk. Anna Klemming, 2:a debut; Lorenzo, Tybalt: hr Strömberg, Rundberg).
15. Wagner: *Lohengrin*, (Häropan: hr Söderman).

Djurgårdsteatern.

- 2, 5, 7. *Rochus Pumpernickel*.
- 8, 10. Hervé: *Lilla Helgonett* (162 ggn).
- 12—15. *Nya garnison eller Karneralsskämlet*. Vaudev. i 1 akt af Théaulon och Arm. Dar-tois, musik. arrang. af J. F. Berwald.

Pauline Luccas sista uppträdande som Leonora i »Trubaduren», som gafs till förmån för St. teaterns pensionskassa och hvarvid hon sjöng utan honorar, skedde naturligtvis inför fullsatt salong och under ovationer, som sällan förekommit inom teaterns murar. Man räknade ända till 27 inropningar, 14 ensamt efter sista akten; dertill kommo 8 blombuketter och två kolossala kransar, den ena under fanfarer öfverräckt å orkesterns vägnar af hr Henneberg, den andra — mycket praktfull, med infattad lyra och bukett samt guldtöfsprydda sleifer — å teaterartisternas vägnar af hr Christiernson och Forstén samt fröken Almati. Äfven åt Leonoras föga intresseväckande rol skänkte den utmärkte artisten en ny glans genom sin sjäfulla sydländskt passionerade framställning, synnerligast i misererescenen och fängelset. Bland de biträdande utmärkte sig denna afton företrädesvis herr Sellman och fröken Almati, hvars engagement upphörde med Maj månad, och som, äfven hon, gratis medverkade i operan. Äfven hon erhöill under aftonens lopp flerfaldiga bevis på publikens bevägenhet och tacksamhet för den konstnjudning hon under det år hon tillhört teatern skänkt vår publik; särskildt har hon som Carmen, Amneris och Azucena lemnat oss minnen af sin ganska högt stående talang som dramatisk sångerska. Herr Forstén sjöng i 4:e aktens duett med Lucca på italienska språket. Konungen och kronprinsen bevistade föreställningen.

Pauline Luccas gästspel hos oss har varit en tilldragelse af ovanligare art inom vårt konstlif; vi beklaga endast att så många här försummat att njuta af hennes stora konstnärlighet; de stundom rätt glest besatta salongerna visade detta och vittnade om bristande intresse för att lära känna en konstnärinna af så stort och välförtjent verldstrykte som Pauline Lucca.

En inhemsk värderad gäst på St. tea-

tern — fru Caroline Östberg — lät sista gången under denna termin höra sig som Rezia i »Oberon» d. 7 Juni. Fru Östbergs stora kapacitet och popularitet låta oss förmoda att det icke var sista gången hon lät höra sig från denna scen, utan att hennes talang genom fast engagement kan komma teatern till godo under nästa spelår.

Då våra k. teatrar under de vackra vår- och sommarqvällarne haft att täfla med naturens scener och Floras lockande prestationer, så har teaterstyrelsen upptagit denna täflan genom att låta nya tendingar uppspira på vår operascen, i form af icke mindre än fyra debutanter inom 14 dagar, en drifhusverksamhet som, att döma af de glesa salongerna, ej varit synnerligen fruktbärande med undantag för den sista debutantblomman, men denna var också en praktväxt.

Vi kunna endast i korthet omnämna dessa debutanter, hvilka vi i höst torde få återse under bättre teaterförhållanden. Fröken Dagmar Bosse började raden som Rose Friquet i »Villars dragoner». Hennes vackra röst, som dock stundom behöft träda fram mera öppet och kraftigt, kunde ej undgå att anslå publiken, och då dertill sångföredraget och det friska, lediga spelet visade en mindre vanlig begåfning och intelligent uppfattning, så kan hennes debut betraktas såsom ganska lyckad. Fröken Alma Hultcrantz hade från Zerlina i »Don Juan» (hennes 1:a deb.) uppstigit till grefvinnsans i »Figaros bröllop» och visade här ett framsteg. Hennes starka röst tränger väl fram, och särdeles i sina arier och i brefduetten, som sjöngs förträffligt af henne och fru Edling, gjorde den sig gällande på ett fördelaktigt sätt. Det återstår för fröken H. att bortarbета en viss skärpa i rösten, som ibland framträder, att tillegna sig mera ledighet i recitativsången och en mera omvexlande mimik. Fröken Sofie Lindegren, den tredje debutanten, är elev af konservatoriet och har, såsom vår Norrköpingskorrespondent visat, rätt ofta biträdt vid större konserter af Musikköörningen i denna stad. Det var som Michaela i »Carmen» fröken L. först framträdde på scenen, och med sin ganska behagliga ehuru ej synnerligen stora röst samt med ett naturligt spel löste hon sin uppgift i detta ej särdeles betydande parti rätt väl. Fingo de nämnda debutanterna nöja sig med bifallet från halfva hus, så kunde fröken Anna Klemming deremot fagna sig åt det rikligaste och starkaste bifall af en fullsatt salong. Hon sjöng också i en af publikens favoritoperor, »Romeo och Julia», och hade först väckt uppmärksamhet som Mathilda i »Wilhelm Tell». Fröken Klemming innehar äfven alla förutsättningar för framgång på den lyriska scenen. Med en särdeles vacker och för scenen lämplig röst förenar hon sällsynta yttre förmåner i fråga om figur och utseende. Hennes Julia var också en ovanligt fängslande framställning. Den lilla rädsla, som i början hos henne förmärktes, försvann snart, och intet störde sedan det

sköna intrycket af hennes framställning. Hvad som ännu återstår för fröken Klemming att förvärfva, full röstutbildning, inläggande af passion i sång och spel samt förmåga att alldeles obesväradt röra sig på scenen, är någonting som med hennes begåfning snart bör kunna tillägnas, då fröken Klemming med säkerhet varder en mycket god acquisition för vår första scen. Operan gick för öfrigt förträffligt. Herr Ödmann var vid bästa disposition och så väl han som hr Forstén, hvilken uppträdde sista gången under spelåret, hylades med lagerkransar. Fröken Klemming hedrades med buketter och många inropningar, särdeles efter operans slut.

I Carmen har hr Strandberg med framgång sjungit Don José's parti. Hr S. lade också här mer än vanlig rörlighet i sitt spel, som dock äfven här emellanåt stelnade till för mycket.

Konsertsalongerna äro redan stängda och kafékonserterna under bar himmel i full gång. Mest lockande bland dessa är, som vanligt, den ungerska gossorkestern i Berzelii park och Strömparterren.

I fråga om konserter vilja vi till redogörelsen öfver Filharmoniska sällskapets sista konsert lägga en erinran om att Brahms Requiem äfven vid föregående fullständiga uppförandet deraf d. 7 Maj 1886 biträdades af k. hofkapellet.

Från in- och utlandet.

De Kgl. Teatrarne komma snart att stänga sina portar för detta spelår. Stora teaterns repertoar för de återstående dagarne är då detta nedskrifves ej bestämd.

Pauline Lucca afreste från hufvudstaden Tisdagen den 7 Juni i sällskap med sin man baron Wallhofen och fröken Almati. Vid bangården, sedan den frejdade sångerskan tagit plats i den med blommor rikt försedda vaggongen, uppstämde, under ledning af operasångaren herr Rundberg, en vald kör några sånger till afskedshelsning. Direktör Willman och flere af kgl. teaterns sujetter hade infunnit sig att taga afsked af så väl henne som fröken Almati, och då tåget sattes i gång, skallade väldiga hurrarop från perrongen.

Vasateaterns första musiknyhet under nästa säsong lär blifva Varneys särdeles täcka och spirituella operett »Amors gengångare» (L'amour mouillée), i hvilken fröken Anna Pettersson kommer att utföra hufvudrolen, Carlo.

Musikaliska konstföreningen. Sedan de under förra året inlemnade kompositioner nu af vederbörande genomgåts, hafva till tryckning antagits en stråkquartett af Valborg Aulin och en Cavatina för tenor och orkester (utgifves i klaverutdrag) af John Jacobsson. Öfriga ej antagna arbeten äro att afhemta å expeditionen, St. Nygatan 12. Föreningens styrelse inbjuder äfven till ny täflan, med

inlemningstid till 1 Oktober (se vidare annonsen å sista sidan).

Som förut omnämts har under sistl. månad Trio för piano, violin och violoncell af Elfr. André till föreningens ledamöter utdelats jemte de den 25 Mars d. ä. antagna nya stadgarna, hvilka kunna erhållas i föreningens expedition, hvarest äfven anmälan om inträde i föreningen emottages.

Svenska musikartister i utlandet. I London vistas för närvarande flere af våra musikidkande landsmaninnor. Fröken Agnes Janzon och violinisten Anna Lang hafva, som vi veta, länge uppehållit sig der. Fröken Jenny Kaiser, bördig från Göteborg, har nu äfven inträffat der efter avslutade studier för Mme Carvalho i Paris och kommer att den 17 Juni uppträda på en konsert, som gifves med anledning af drottningens jubileum. Vid samma konsert medverka frk. Janzon och fru Louise Pyk-Newson. Fröken Kaiser har redan hunnit profsjunga för dir. Aug. Manns i Chrystal Palace och med den framgång, att hon kommer att uppträda der på en af de större konserter, som gifvas i höst. Frk. Sigrid Arnoldson är enligt en korrespondensartikel till »Times», som omtalar hennes och hennes systers räddning vid Opéra Comiques brand, engagerad som primadonna vid Drury-Lane-teatern, der hon skall göra sin debut som Rosina i »Barberaren». En annan sångerska, fröken Enequist, har på en konsert i Princess Hall med mycket bifall sjungit svenska folkvisor och vid samma tillfälle har hr Ragnar Grevillius vunnit afgjord framgång i en aria ur »Traviata» och i »Frånvarande men dock närvarande», en sång af miss Maud Valerie Whith, som sjelf ackompanjerade sångaren.

Bassångaren Johannes Elmlblad har löst sig från sitt kontrakt med direktören för tyska teatern i Prag, Angelo Neumann, genom att betala den utfästa bötessumman. Han börjar i stället den 15 juli i Berlin ett längre gästspel å Krolls teater, kommer derefter att göra en turné i Sverige och Norge samt har för vintern blifvit engagerad vid tyska operan i Newyork.

Tenoren Henrik Westberg är för nästa spelår engagerad vid kejserliga operan i Petersburg.

Fröken Gerda Grönberg, som med detta spelår lemnar svenska teatern i Helsingfors, hade nyligen sin afskedsrecept, då hon utförde titelrolen i operetten »Nanon» och hyllades dervid varmt af den fullsatta salongen.

Adrian Dahl från Stockholm, den unge lofvande tonsättaren, som under ett par år gjort musikstudier för den berömda organisten och komponisten Charles Widor i Paris, har före sin hemresa gifvit en Séance de musique Symphonique et de Musique D'Orgue d. 22 Maj i Maison A. Cavaillé-Coll, biträdd af sin syster fröken Maria Dahl, sin lärare Mr

Widor, pianisten Falkenberg och violinisten Balbreck. Hr Dahl utförde dervid följande egna kompositioner: Piano-Sonat (d-moll), »Danse hongroise» för 4 händer, »Humoresk» och »Romans» (ur »Albumblad», Svensk Musiktidnings bilaga 1886). Fröken Dahl sjöng: »Le Wallon» af Gounod, »Hafvets unga tärna», »La declaration» af Weckerlin, Kavatina ur »Linda» och aria ur »Pré au clerc» af Hérold. Mr Widor spelade allegro ur sin 7:e symphonie och fuga (d-moll) af Bach, mr Falkenberg, förutom Dahls »Humoresque» och »Romans» Widors förträffliga »Marche Américaine» och tillsammans med hr Dahl nämnda »Danse hongroise». Balbreck biträdde med en cavatina för violin och piano af Widor.

Hr Dahls »Albumblad», speciellt »Romansen» deri, har af »Mignons» kompositör, Ambroise Thomas, rönt ett smickrande erkännande.

I sammanhang härmed kunna vi fagna hufvudstadens musikvänner med den underrättelsen att Mr Widor ämnar i Oktober härstädes gifva några instrumental- och orgelkonserter, hvarvid hans egna värderade kompositioner skulle komma att gifvas. Att kgl. teatern då upplåtes för den eminente musikerns instrumentalkonserter taga vi för gifvet.

Skandinavisk musikfest. En inbjudning har i dessa dagar kommit Stockholms Musikförening till handa från Köpenhamn. Denna inbjudning är under-tecknad af 24 personer, bland hvilka så framstående som N. W. Gade, J. P. E. Hartmann och Johan Svendsen, och den afser deltagandet af 40 föreningsmedlemmar i en serie af 3 nordiska konserter, som skulle komma att hållas i Juni nästa år samtidigt med den stora industriutställningen i Köpenhamn. En inbjudning i samma syfte som ofvanstående har utfärdats till Filharmoniska sällskapet i Stockholm samt till studentsångföreningarna i Upsala och Lund.

Albert Arveschou är namnet på en ung norsk barytonist, som nyligen i Newyork vid en af Skandinaviska sångföreningen i Tammany Hall anordnad, talrikt besökt konsert väckt stor uppmärksamhet för sin sköna och mäktiga stämma, sitt intelligent och sjäfulla föredrag. Hr Arveschou ämnar i höst slå upp sina bonpårar här i Stockholm.

En hyllning åt Fredrik Pacius egde rum den 26 sistlidna Maj, då en deputation öfverlemnade till honom en stor lagerkrans. Denna öfverräcktes af friherrinnan Palmén, och fröken Adelaide Ehrnrooth uppläste dervid för tillfället författade verser. Vid kransen voro fästade två blåa och hvita band med följande inskrift: »Till Fredrik Pacius, Loreleys' vördade komponist, af tack-samma musikvänner d. 26 maj 1887.»

»För det stora du tänkt och det sköna du skänkt.»

Paris. Man har nu under Opéra Comiques ruiner funnit 84 lik; 5 under branden skadade hafva sedermera affidit och 42 saknade personer måste antagas ha förtärts af lågorna. Offrens antal skulle således tillsammans vara 131.

Municipalrådet har afgifvit ett klandervotum mot polisprefekten, inrikesministern och ministern för de sköna konsterna samt förklarar dessa ansvarige för katastrofen i Opéra Comique. Förhören om eldens uppkomst ha äfven satt herr Carvalho i mindre fördelaktig dager, emedan det blifvit upplyst att han af sparsamhet underlåtit att vidtaga de nödvändigaste säkerhetsåtgärder. Municipalrådet har vidare beslutit att teatrar och konsertlokaler skola inom tre månader ha utbytt gaslysning mot elektrisk belysning. Flera af Paris' teatrar hafva efter den hemska teaterbranden blifvit stängda och förbjudna att öppna sina portar förr än nödiga förändringar till allmänhetens och teaterpersonalens betryggande blifvit vidtagna.

— Till förmån för de brandskadade å Opéra Comique gafs d. 6 Juni i svenska kyrkan en af Theodor Björkstén anordnad konsert med godt ekonomiskt resultat och till publikens synbarliga belåtenhet. Vid konserten biträdde fru Björkstén, f. Torpadie, sångerskorna K. Pyk, Aug. Öhrström och Harloff, den framstående norska pianisten H. Schjelderup samt violoncellisten Louis Falisse. Programmet var sammansatt af stycken i allvarlig stil. Bifallet, med anledning af lokalen i början reserveradt, blef sedan ganska lifligt och gälde isynnerhet konsertgifvaren samt frökn. Öhrström och Harloff. Kyrkan var rikt dekorerad och upplyst med gas.

— Marie van Zandt, den unga intagande sångerskan, hvars missöde å den nu nedbrunna Opéra Comique och der efter inträffade sjukdom vi förr omnämnt, har nu efter en längre frånvaro från Paris återvänt dit och sjöng nyligen första gången efter sitt tillfrisknande på en af baron och baronessan Adolphe de Rothschild gifven matiné. Hon väckte allmän entusiasm, och det säges att hennes röst och föredrag äro mera bedårande nu än förut.

Hon skulle d. 9 d:s gifva en egen matiné till förmån för de genom Opéra Comiques brand nödlidande, då biträdd af fru Reichemberg, Coquelin d. y., Theodor Björkstén m. fl. Biljetterna till denna matiné skulle kosta 100 francs.

London. Sgr Lago har offentliggjort programmet för sin den 24 Maj å Coventgarden-teatern började italienska operasäsang. Bland den engagerade konstnärspersonalen finner man damerna Albani, Russel, de Cepeda, Guercia, Scalchi samt hrr Gayarre, Figuer, Devoyod, Cotogni, d'Andrade och Prevost. Dirigent är Sgr Bevnigiani. Repertoaren upptager bland annat Glinkas »Lifvet för Czaren», »Lohengrin», »Fidelio», »Hemliga äktenskapet».

— Leslies underhandlingar med Lamoureux om »Lohengrins» uppförande i London med Edenteaterns personal ha afbrutits. Utom »Lohengrin» skulle sex representationer af Berlioz' »Faust» äfven gifvas. Då emellertid Leslie fordrat att operan så som den gafs på Edenteatern med hela dess personal och attiralj skulle gifvas i London, så uppreste sig häremot oöfvervinneliga svårigheter så väl i afseende på den korta tiden (14 dagar med sista repres. d. 23 maj) som ock derigenom att några af konstnärerna voro fast engagerade i Paris.

— Adelina Patti uppträdde d. 4 d:s, andra gången efter sin återkomst från sista Amerikaresan, å en matiné som gafs af Mr Abbey i Royal Albert Hall. På samma matiné sjöng Mme Trebelli första gången efter sin återkomst från Amerika och vid samma tillfälle lät en mycket framstående tenor, signor Albert Guille, för första gången höra sig inför Londonpubliken.

Newcastle on Tyne. Vår landsmaninna fröken Hildegard Werner, musklärarinna härstädes, gaf enl. Newcastle Daily Journal den 6 Juni en större konsert, nästan till trängsel besökt af stadens förnämsta musikpublik. Särskildt lockande vid detta tillfälle var en af fröken Werner grundad stråkorkester (the mignon string band) af elever från 6 till 17 år, den första som i Newcastle funnits till. Den 14 personer starka orkestern under ledning af miss Nelli Coote och Edith Dix vann stort bifall. Solosånger utfördes af mrs Pyman, miss Oxley och miss Holmes, och ett gitarrsolo af miss Ada Coote syntes mycket anslå publiken. 4 särskilda pianister uppträdde med solonummer, 2 derjemte tillsammans med frk. Werner, af hvilken två pianokompositioner, »Reverie» (Les Oiseaux) och »The Keel Row, med concertvariationer» utfördes. För öfrigt innehöll programmet violin-solos och duett, saker för kör och orkester samt ett orgelnummer, inalles 10 nummer.

Under aftonens lopp gratulerade Rev. Nichols från St. Oswalds College, Tyemouth, frk. Werner till den stora framgång hennes elever vunnit. Flere pris utdelades vid tillfället till eleverna genom »the mayoress of Newcastle», mrs Browne (drottningens representant vid alla officiella tillfällen). Dessa pris voro alla gifna af frk. Werner sjelf med undantag af ett, föräradt af mrs Browne.

Brüssel. Flamändska teatern, som snart är fullbordad, torde blifva en af de minst eldfarliga teatrar som finnas. Den är fristående från alla sidor och kring hvarje våning sträcker sig en bred balkong af jern, till hvilken utgångar leda direkt från salongen och scenen och som äro så rymliga, att de kunna upptaga hela åskådare- och teaterpersonalen.

Wien. Den nya Burgteatern härstädes, hufvudsakligen byggd af sten och

metall, anses äfven bereda all möjlig säkerhet mot eldsolyckor. Scenen är helt och hållet omgifven af jernväggar; hvarje platsafdelning skall stå i direkt förbindelse med gatan. Öfverallt skola finnas ordinarie utgångar, deremot inga »reserverade», af hvilka publiken under en panik sällan förstår att begagna sig. Öfverallt äro anbragta säkerhetsventiler för att vid eldsvåda aflägsna alla qväfvande gaser, ingenstädes mörka eller trånga korridorer; öfverallt fönster direkt utåt gatan, så att gasskenet utifrån kan intränga om teaterns gas eller lampor slockna.

— Haydns minnesvård aftäcktes här d. 31 Maj med stora högtidligheter och i närvaro af kejsaren, kronprinsen, erkehertigarne, statens och stadens högsta embetsmän, en mängd framstående tonkonstnärer, deputationer från konservatorier och sångföreningar samt en ofantlig skara åskådare.

München. Med Richard Wagners förstlingsopera »Die Feen» repeteras flitigt. Uppsättningen blir mycket lysande och går till 60,000 mark. Operan börjar med en praktfull ballett. De manliga rollerna äro skrifna för tenor och bas, de qvinliga uteslutande för sopran; alltstämman är, såsom vanligt i Wagners operor, fullkomligt underordnad.

Breslau. Genom föranlåtande af preussiske kultusministern har vid kgl. akademiska institutet för kyrkosång, under ledning af prof. Weinhold, en elementarklass för sång upprättats, i hvilken kostnadsfritt 1 ½ tim. i veckan en två-terminskurs (metodisk sångundervisning) meddelas åt de studerande. Elementarklassen trädde under denna termin i verksamhet. För andra universitet ganska efterföljansvärdt!

Berlin. »Det förtrollade slottet» är titeln på en äldre operett af Millöcker, hvilket stycke Vallhalla-teatern återupptagit och som gjort stormande lycka. Musiken berömmes för sitt spirituella men dock nobla innehåll och libretto af Berla prisas som utmärkt. Den bekante Berlinkritikern dr H. Ehrlich säger om densamma: »Den kan uppställas som mönster för huru som en frisk komik och lätt elegans kunna, utan tvetydigheter, komma till heders äfven på detta område».

— På de kgl. teatrarne komma genast efter säsongens slut att börjas med arbetena på införande af elektrisk belysning i operahusets salong och korridorer samt på scenen; sådan finnes redan i klädlogerna och konsertsalen. De nyaste och bästa regulatorer skola användas, så att belysningen kan på det fullständigaaste modereras.

— Brahms arbetar enl. tyska tidningar på en romantisk opera, hans första arbete för teatern. Den nu 54-årige tonsättaren har hittills noggrant hållit sig ifrån scenen.

— Violinelfvorna Teresina Tua och Arma Senkrah hafva, den förra slagit sig ned i Berlin för sommaren i af-

sigt att fortsätta sina studier för prof. Joachim, den senare gjort en rekreationsresa till Italien och Spanien.

— Rich. Wagners symfoni (C-dur) är af komponistens arfvingar öfverlemnad till Herman Wolff i Berlin med uteslutande rätt till densamma utförande i alla länder. Denna rätt gäller till 31 Dec. 1888. Sedan återvända samtliga stämkopior till Bayreuth; symfonien lär ej komma att tryckas, efter hvad som nu säges. Densamma lär i sommar komma att gifvas i Köpenhamn på en af de tillämnade Wagnerkonserterna i Tivoli.

Ett nyfunnet verk af Beethoven. I Graz har man i dervarande musikförenings arkiv gjort ett intressant fynd, en okänd konsertaria af Beethoven i afskrift. Den utgör ett temligen tjockt häfte med italiensk titel. »Rondo, primo amore, Aria amor placer del ciel». Ackompanjementet är skrivet för liten orkester. Utgifningen af detta fynd förberedes hos Breitkopf & Härtel i Leipzig.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Aldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.,

38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö.

Dödsfall.

Ehrlich, Christian Friedrich, musikdirektör och sånglärare vid klostergymnasium i Magdeburg; derst. född 7/5 1807 och † den 31 maj. Ehrlich var en dugtig pianist af Hummelska skolan och har gjort sig bekant som komponist af operorna »Die Rosenmädchen» och »König Georg», af motetter, orgelsaker m. m.

Fraschini, Gaetano, fordom mycket firad tenorsångare, född 1805 i Pavia, † den 24 Maj i Neapel.

Löthner, Edvard Theodor, organist m. m. i Köpings stads- och landsförsamling, † den 4/6 nära 54 år gammal. Han utskrefs med hedrande vitsord ur Musikal. akademien 1866 och innehade sedan 1870 organist- och klockartjensten i Köping. Som kompositör har Löthner riktat musikpressen med flera värdefulla saker, hvaraf särskildt må nämnas »Jul-tomtarna», marsch för piano, samt »En

barndomsdag», en cykel stämningsfulla sånger till ord af Zach. Topelius, för hvilka han äfven erhöi skaldens tack-sammaste erkänsla.

Musikaliska Bokstafsgåtan

i N:o 11.

Uttydning: Capoul — harmoni — Abel — rastral — linie — Ehrlich — Sarasate — Lachner — Ernst — Chiffaffi — org. — Concone — quinten.

Lösning af gåtan:

Charles Lecocq
Lille Hertigen.

Breflåda.

Prenumerant, som önskar violinmusik i bilagan, få vi svara, att vi gerna skulle gå en sådan önskan till mötes om prenumeranternas antal vore så stort, att tidningen hade råd förse sig med flere bilagor. Violinspelarna bland våra prenumeranter äro antagligen en försvinnande liten del mot pianister och sångare ibland dem.

Vetgirig. Alt-kör är naturligtvis en kör af altar, som antingen sjunger unisont eller flerstämmigt så vidt altröstens omfång tillåter.

Goda och billiga

Piano- och Sånglektioner

meddelas af en van och samvetsgrann lärare. Närmare upplysningar lemnas af Svensk Musiktidnings Redaktion, Klara Vestra kyrkogata 21, 1 tr. upp från gården, nya huset (kl. 11—1).

W. Harloff's Concertbureau

12 Torvet 12

anbefaler sig til Arrangements
af Concerter i

Bergen, Norge.

Musikaliska Konstföreningen.

De svenska och norska tonsättare, hvilka önska deltaga i täflan för innevarande år, behagade inom nästkommande 1 Oktober till Föreningens Expedition, Stora Nygatan N:o 12, inlemna sina arbeten, hvarje särskildt sådant försedt med motto och åtföljdt af en förseglad skrivelse, hvilken bör upptaga så väl det å arbetet befintliga motto som ock författarens namn.

Stockholm i Juni 1887,

Styrelsen.

Föreningens fullständiga stadgar erhållas å dess expedition.

Adrian Dahls

Albumblad

5 melodiska tonstycken för piano
finnas att köpa för 1 krona

å Svensk Musiktidnings Expedition,
Klara Vestra Kyrkogata 21.

Uppköp af Pianon

verkställes för säkra köparens räkning af en i sådana affärer mycket van och pålitlig person, hvars adress meddelas om man vänder sig till Svensk Musiktidnings Redaktion, Klara Vestra kyrkogata 21, 1 tr. upp fr. gården, nya huset (kl. 11—1).

Sträng- och Blåsinstrumenter samt
1:ma Italienska Strängar billigast hos

Emil Fröling,

Norrköping.

Priskurant sändes på begäran franco.

INNEHÅLL: Per Janzon (med porträtt). — Teaterfrågans afgörande inom Riksdagen. — Hector Berlioz och hans Faustmusik (slut). — Meyerbeer och hans librettister. — Operan i Leipzig. — Musikkritik. — Till våra prenumeranter. — Musikkpressen. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Musikaliska bokstafsgåtan. — Breflåda. — Annonser. — Musikkbilaga N:o 2 inneh.: Preludium för piano af Heller, »Dulgt kärleghed», sång af Gösta Geijer.

Svensk Musiktidning 1887,

7:e årg., utgifves såsom förut med porträtter, notillustrationer och bilaga: Musikalbum af piano- och sångstycken (omkr. 16 sid.), biografier, populära uppsatser, notiser och anekdoter, följetong etc. Pris endast 5 kr. pr år, 3 kr. pr halfår, lösnummer 25 öre, bilaga 50 öre. Annonsspris endast 10 öre petitråd. Prenumeration sker å tidningens Expedition, Klara V. Kyrkogata 21 (derifrån den hemsändes), i musik- och bokhandeln samt å tidningskontoren; för landsorten direkt hos Expeditionen, annars helst å posten eller i bokhandeln. Tidningen utkommer med 20 n:r 2 gånger i månaden (utom Juli, Aug.).

SVENSK MUSIKTIDNINGENS årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr årgång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för alla tre, då kontant liqvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

Årg. 1884 innehåller porträtter af Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höjer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua samt Musikbilaga: 7 Melodiska Tonstycken af C. W. Rendahl.

Årg. 1885: porträtter af J. S. Bach, Björkstén, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye. Musikbilaga: »Skuggor och dagar», 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Årg. 1886: porträtter af Kon. Oscar II, Conr. Nordquist, Czapek, Chopin, Vendela Andersson, I. P. Cronhamn, Liszt, Ölander, Pauline Lucca, Mierzwinski, Beethoven jemte Schwarzschanerhaus (hans sista bostad); musik: Svensk Läkaremarsch af J. A. Huss, Begravningshymn af Is. Dannström (båda flerstäm.).

Musikkbilaga: Albumblad, 5 melod. pianostycken af Adr. Dahl.